

MEMO

Onderwerp:	Wijziging gemeenschappelijke regeling en onderliggende stukken – voorstel op hoofdlijnen
Opsteller:	Annet Busweiler en Kees Visser
Datum:	19 september 2022

VASTGESTELD DOOR HET AB OP 7 OKTOBER 2022

In dit memo beschrijven we op hoofdlijnen het voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling en de onderliggende stukken – het model-mandaatbesluit, de model-dienstverleningsovereenkomst en het dienstverleningshandvest – vanwege de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen, de Omgevingswet en de Wet Open Overheid.

Het merendeel van de wijzigingen is technisch van aard. Omdat de wijzigingen vanwege de Wet gemeenschappelijke regelingen ruimte bieden aan de deelnemers om daar hun eigen invulling aan te geven, wordt daar in dit memo dieper op ingegaan.

De uitwerking in wijziging van de GR is voorbesproken met de werkgroep van juristen van de deelnemers en ter externe toetsing voorgelegd.

I. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

a. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet gemeenschappelijke regelingen

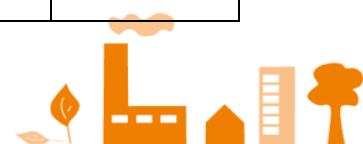
De voorstellen 1 tot en met 9 hieronder zijn de voorstellen voor wijziging van de GR vanwege de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. De wijziging van de wet heeft als doel het versterken van de democratische legitimatie van binnen gemeenschappelijke regelingen genomen besluiten.

De wijzigingen vallen in drie categorieën uiteen:

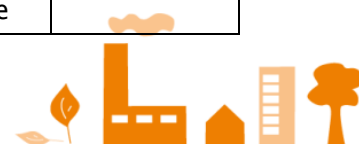
- Het versterken van de positie van de gemeenteraden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen
- Het creëren van aanvullende controle-instrumenten voor de gemeenteraden
- Het verbeteren van de positie van de gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de gemeenschappelijke regeling

<i>Versterken positie raden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regeling</i>		
1.	<u>Zienswijze voor besluiten</u> De wet vraagt het AB om in de GR vast te leggen bij welke besluiten de verplichting geldt om een zienswijze aan de raden/staten te vragen. In de huidige GR geldt deze verplichting voor: <ul style="list-style-type: none">– begroting	

	<ul style="list-style-type: none"> – begrotingswijziging, indien daarmee de bijdragen van deelnemers wijzigen – de financiële verordening <p>Verder staat in de GR dat bij de vaststelling van juridische documenten het AB de colleges, raden en/of staten om zienswijzen kan verzoeken wanneer het AB dat wenselijk acht.</p> <p>Intern is verkend of er besluiten zijn waarvoor het in de rede ligt om te besluiten dat de raden/staten om een zienswijze moet worden gevraagd. Uit deze verkenning zijn geen suggesties naar voren gekomen. Daarom wordt voorgesteld de GR op dit punt niet te wijzigen.</p>	Geen wijziging
2.	<p><u>Participatie</u></p> <p>De wet vraagt dat in de GR wordt opgenomen of, en zo ja, op welke wijze burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen.</p> <p>De omgevingsdienst is als uitvoeringsdienst een beleidsarme overheidsinstantie. Toch is denkbaar dat burgerparticipatie gewenst is/wordt ten aanzien van bepaalde onderwerpen.</p> <p>Voorgesteld wordt om in de GR een ‘kan-bepaling’ op te nemen, inhoudende dat het AB kan besluiten tot het instellen van een inspraakmogelijkheid.</p>	Toevoeging aan de GR
3.	<p><u>Actieve informatieplicht</u></p> <p>Het bestuur heeft een actieve informatieplicht in de richting van raden over wat er binnen de ODG speelt. De wet schrijft voor dat er afspraken moeten worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd.</p> <p>Relevant in dit licht is dat ook in de Wet Open Overheid een actieve informatieplicht is opgenomen – zij het dat deze een ruimer bereik heeft, namelijk niet specifiek richting de raden maar in de richting van de burger.</p> <p>Om doublures in informatiestromen te voorkomen is het voorstel wat betreft wijziging van de GR:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. aansluiten bij de actieve informatieplicht zoals verwoord in de Woo; b. aanvullend een actieve informatieplicht formuleren ten aanzien van de raden wat betreft de onderwerpen die ook voorzien zijn van een zienswijzeprocedure; c. tot slot een actieve informatieplicht formuleren ten aanzien van de onderwerpen die bij afzonderlijk AB-besluit als zodanig zijn aangewezen. <p>Suggesties voor onderwerpen waar het AB de raden/staten actief over zou kunnen informeren zijn:</p>	Toevoeging aan de GR

	<p>1) Een begrotingswijziging waarbij de opdracht van één of meerdere deelnemers aan de wijziging ten grondslag ligt en de bijdragen van de overige deelnemers niet veranderen</p> <p>2) Halfjaar- en jaarrapportages over productie en inhoudelijke trends</p> <p>3) Samenvatting van voorjaarsnota en najaarsnota</p> <p>4) Resultaten van visitaties: de doorlichting van de omgevingsdienst door een gespecialiseerde visitatiecommissie</p>	
4.	<p><u>Zienswijze bij het treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling</u></p> <p>Volgens de wet is bij het treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling een zienswijzeprocedure vereist.</p>	Technische wijziging
5.	<p>Tot slot zijn er nog twee wijzigingen waarvoor de GR niet hoeft te worden aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Instellen gemeenschappelijke adviescommissies: hierin is in de huidige GR reeds voorzien (artikel 19). – Extra vergoeding voor lidmaatschap nieuwe gemeenschappelijke commissies: is al geregeld in de Wgr, de Gemeentewet en Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. 	Geen wijziging
<i>Introductie aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden</i>		
6.	<p><u>Recht van onderzoek</u></p> <p>Zoals een gemeenteraad of provinciale staten een onderzoek (enquête) kan instellen kan vanaf inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr elke raad van een gemeente/provinciale staten dat ook doen ten aanzien van de ODG. Voorwaarde is wel dat de andere raden/staten hiermee instemmen. De GR hoeft hiervoor niet te worden aangepast, omdat het instrument volledig in de gewijzigde Wgr is beschreven.</p>	Geen wijziging
<i>Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling</i>		
7.	<p><u>Evaluatie van de regeling</u></p> <p>De wet schrijft voor dat er in de GR bepalingen worden opgenomen over evaluatie van de GR. Voorgesteld wordt hierbij een termijn te hanteren die in veel gevallen wordt gebruikt, nl. eens in de vier jaar. Voorgesteld wordt om de raden en staten eens in de vier jaar schriftelijk uit te nodigen punten aan te dragen voor deze evaluatie. Aan de hand van deze aangedragen punten wordt een evaluatie ingezet. Worden geen punten aangedragen, dan wordt verondersteld dat door het verstrijken van de indieningstermijn zonder ingediende punten, deze evaluatie te hebben plaatsgevonden.</p>	Toevoeging aan de GR
8.	<p><u>Uittreding</u></p> <p>De wet schrijft voor dat in de GR afspraken worden opgenomen over de</p>	

	<p>gevolgen voor het vermogen voor de rechtspersoon, waarbij gedacht moet worden aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.</p> <p>Het bestaande artikel 43 over uittreding heeft alleen betrekking op frictiekosten. Op grond van de gewijzigde wet moet daar een artikel over desintegratiekosten aan worden toegevoegd. Het betreft een technische wijziging aangezien, zoals de bestaande tekst van de GR al aangeeft, een deelnemer alleen kan uittreden zodra daarvoor een wettelijke basis bestaat of zodra de wettelijke verplichting tot deelname komt te vervallen. In de praktijk werd onder frictiekosten ook al desintegratiekosten verstaan.</p>	Technische wijziging
9.	<p><u>Zienswijzetermijn voor begroting (gewijzigd ten opzichte van het vastgestelde voorstel)</u></p> <p>In de gewijzigde Wgr wordt de zienswijzetermijn voor de begroting verlengd van 8 weken naar 12 weken. De P&C- en vergadercyclus wordt aangepast om deze zienswijzetermijn in te passen.</p>	Technische wijziging

b. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Omgevingswet

10.	<p><u>Terminologie in overeenstemming brengen met de Omgevingswet</u></p> <p>Bijvoorbeeld: verwijzingen naar het Brzo en IPPC worden vervangen door de benamingen die in de Omgevingswet worden gebruikt</p>	Tekstuele wijziging
11.	<p><u>Nieuwe benamingen/definities van de takenpakketten</u></p> <p>De inwerkingtreding van de Omgevingswet en het vervallen van de Wabo betekenen dat we de bestaande benamingen en definities van de takenpakketten niet meer kunnen gebruiken. We stellen voor de volgende takenpakketten te hanteren: het basistakenpakket, het milieutakenpakket, het bouwtakenpakket en het RIE4- en Seveso-takenpakket. Bij de omschrijvingen sluiten we zoveel mogelijk aan bij de bestaande praktijk.</p>	Technische wijziging

c. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet Open Overheid

12.	<p>De verwijzing in artikel 23 naar de Wet Openbaarheid van bestuur wordt aangepast en vervangen door een verwijzing naar de Wet Open Overheid.</p>	Technische wijziging
-----	---	----------------------

d. Overige voorstellen

13.	<p>In de aanhef van de GR de namen van gemeenten die door herindeling zijn komen te vervallen te wijzigen in de huidige namen.</p>	Technische wijziging
-----	--	----------------------

14.	In artikel 10 zijn twee vormen van bevoegdheidsoverdracht opgenomen: mandaat (de publiekrechtelijke bevoegdheid om besluiten te nemen) en volmacht (de privaatrechtelijke bevoegdheid om overeenkomsten aan te gaan). Hier ontbreekt het verlenen van machtiging: de bevoegdheid om namens de opdrachtgevers feitelijke handelingen uit te voeren, zoals aanvragers te woord staan, inspecties uitvoeren, of hoorzittingen bijwonen. Het voorstel is om de verlening van machtiging toe te voegen aan dit artikel, zodat wat in de praktijk gebeurt ook formeel in de GR wordt vastgelegd.	Toevoeging aan de GR
15.	Voorstel is het maximum aantal leden van het DB terug te brengen van 7 naar 5. Conform de wet dient het DB uit niet meer dan de helft van de leden van het AB te bestaan. In de afgelopen periode bestond het DB ook reeds uit 5 leden.	Technische wijziging

II. MODEL-MANDAATBESLUIT

a. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet gemeenschappelijke regelingen
Geen

b. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Omgevingswet

16.	Terminologie in overeenstemming brengen met de Omgevingswet.	Technische wijziging
17.	Volgens de Omgevingswet moeten toezichthouders door het bevoegd gezag worden aangewezen en moet de aanwijzing worden gepubliceerd. Voorstel is om hiertoe in artikel 2 van het mandaatbesluit een nieuw lid in te voegen waarmee de directeur van de Omgevingsdienst wordt gemandateerd om de toezichthouders aan te wijzen. Dit is een efficiënte oplossing in plaats van het alternatief dat alle opdrachtgevers afzonderlijk een aanwijzingsbesluit nemen.	Toevoeging

c. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet Open Overheid
Geen

d. Overige voorstellen

18.	Voorstel is om de tekst van het mandaatbesluit zo te wijzigen dat het geschikt wordt gemaakt voor alle opdrachtgevers, dus ook voor de provincies Drenthe en Fryslan die geen deelnemer zijn in de GR en wettelijk verplicht zijn om het RIE4- en Seveso-takenpakket bij de ODG te beleggen.	Technische wijziging
-----	--	----------------------

19.	Artikel 3 geeft de directeur de bevoegdheid om ondermandaat te verlenen aan medewerkers van de ODG. De wijze waarop het ondermandaat wordt gepubliceerd is gedateerd, nl. met een gewaarmerkte ondermandaatlijst. Voorstel is deze te vervangen door de tegenwoordig meer gebruikelijke werkwijze, namelijk publicatie in het publicatieblad van de Omgevingsdienst.	Technische wijziging
-----	--	----------------------

III. MODEL-DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMST

a. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet gemeenschappelijke regelingen
Geen

b. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Omgevingswet

20.	Terminologie in overeenstemming brengen met de Omgevingswet.	Technische wijziging
-----	--	----------------------

c. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Wet Open Overheid
Geen

d. Overige voorstellen

21.	Een aantal technische wijzigingen, zoals het opnemen van een definitie van het begrip jaaropdracht en het begrip Noordelijke Maat.	Technische wijziging
-----	--	----------------------

